

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 309/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Podobom, Námestie sv. Anny 3, Trenčín, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tp/70/2022 a proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaniach vedených pod sp. zn. 4Tpo/36/2023 a sp. zn. 4Tpo/37/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 23. januára 2024 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tp/70/2022 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 4Tpo/36/2023 (ďalej len „prvé napadnuté konanie krajského súdu“) a sp. zn. 4Tpo/37/2023 (ďalej len „druhé napadnuté konanie krajského súdu“). Navrhujú zrušiť uznesenia okresného súdu a krajského súdu vydané v napadnutých konaniach, nariadiť ich neodkladné prepustenie z väzby na slobodu a priznať im finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, sťažovatelia sú stíhaní pre obzvlášť závažný zločin legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. c) a ods. 5 písm. a) a b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona. Sú stíhaní väzobne z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku a lehota väzby začala plynúť 8. novembra 2022 o 6.25 h.

3. Uznesením okresného súdu sp. zn. 4Tp/70/2022 z 27. novembra 2023 bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby na slobodu z 5. novembra 2023 (žiadosť bola podaná 8. novembra 2023 Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky ako návrh na postup podľa § 363 Trestného poriadku a žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a 20. novembra 2023 postúpená okresnému súdu). Okresný súd neprijal jeho písomný sľub a jeho väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Ihneď po vyhlásení označeného uznesenia, jeho odôvodnení a poučení sťažovateľ zahlásil sťažnosť.

4. Uznesením krajského súdu sp. zn. 4Tpo/36/2023 z 19. decembra 2023 bola sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zamietnutá.

5. Uznesením okresného súdu sp. zn. 4Tp/70/2022 z 27. novembra 2023 bola zamietnutá aj žiadosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby na slobodu z 5. novembra 2023 (žiadosť bola podaná 8. novembra 2023 Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky ako návrh na postup podľa § 363 Trestného poriadku a žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a 20. novembra 2023 postúpená okresnému súdu). Okresný súd neprijal jeho písomný sľub a jeho väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Ihneď po vyhlásení označeného uznesenia, jeho odôvodnení a poučení sťažovateľ zahlásil sťažnosť.

6. Uznesením krajského súdu sp. zn. 4Tpo/37/2023 z 19. decembra 2023 bola sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zamietnutá.

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia pred ústavným súdom stručne namietajú, že (1.) „od rozhodovania o našom vzatí do väzby o všetkých našich podaniach ako aj o návrhoch na predĺženie našej väzby rozhoduje rovnaký sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Prešov, dokonca pod rovnakou spisovou značkou“, v dôsledku čoho došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, a že (2.) ich obhajcoví nebolo doručené uznesenie sp. zn. 4Tp/70/2022 z 27. novembra 2023 (správne uznesenia, pozn.), a tak nemohol písomne odôvodniť zahlásené sťažnosti, v dôsledku čoho došlo k porušeniu ich práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní a postupom krajského súdu v prvom a druhom napadnutom konaní.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy:

10. Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietané porušenie čl. 48 ods. 1 ústavy v dôsledku toho, že o ich väzbe rozhoduje vždy ten istý sudca pre prípravné konanie, z ústavnému súdu predložených dokumentov nevyplýva, že sťažovatelia by túto svoju námietku uplatnili priamo pred okresným súdom. Z okolností danej veci je taktiež zrejmé, že o sťažovateľmi podaných žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu rozhodoval daný sudca pre prípravné konanie a že tento vykonal aj ich výsluch 27. novembra 2023.

11. Ústavný súd stabilne judikuje, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc, resp. ju môže odmietnuť aj pre neprípustnosť (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 462/2012, II. ÚS 173/2021).

12. Námietku porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy z dôvodu, že o väzbe sťažovateľov rozhoduje stále ten istý sudca pre prípravné konanie, a nie náhodne určený sudca, tak sťažovatelia pred všeobecnými súdmi neuplatnili, aj keď takú možnosť reálne mali.

13. Ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy:

14. Sťažovatelia taktiež namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy z dôvodu, že ich obhajcoví neboli včas doručené uznesenia okresného súdu, proti ktorým zahlásili sťažnosť, a tak krajský súd rozhodoval o ich sťažnostiach bez ich písomného odôvodnenia.

15. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd a krajský súd rozhodovali o väzbe sťažovateľa, teda o zásahu do jeho osobnej slobody, ktorá je zaručená v čl. 17 ústavy, nie v čl. 46 a nasl. ústavy (právo na súdnu a inú právnu úpravu). Namietanie porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. ústavy a v rámci neho práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy v konaní o väzbe už ústavný súd opakovane neakceptoval (m. m. III. ÚS 277/07, II. ÚS 600/2014, II. ÚS 173/2021, II. ÚS 298/2022, II. ÚS 336/2021, IV. ÚS 667/2023).

16. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, v ktorom sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe a obsahom týchto garancií je aj právo na obhajobu vo svojom vyjadrení v čl. 50 ods. 3 ústavy (v jeho širších súvislostiach aj v spojení s čl. 50 ods. 4 ústavy a čl. 47 ods. 2 ústavy) a ako také je obsiahnuté už v čl. 17 ústavy.

17. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

18. Sťažovatelia, ktorí sú kvalifikovane zastúpení advokátom, svoje základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy nepremietli ako do petitu svojej ústavnej sťažnosti, tak ani do jej odôvodnenia.

19. Vzhľadom na uvedenú absenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutými konaniami a sťažovateľmi označeným základným právom podľa čl. 50 ods. 3 ústavy bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodnutie o ďalších návrhoch sťažovateľov stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2024

Libor Duľa
predseda senátu